

Respekt 3 / 2008

Problémy, které nejsou

12.1.2008 18:19 – [Na pozvání](#)

Ústavní soud zřejmě bude na popud politiků ODS zkoumat soulad Lisabonské smlouvy s naší ústavou. Není jasné proč.

Podle **Jana Zahradila** je „nejrizikovější“ součástí nové smlouvy Listina základních práv EU. Příliš ale nevysvětluje, proč by tomu tak mělo být. Pouze v rozhovoru pro Právo zmiňuje, že by na základě listiny mohl Evropský soudní dvůr vynést nějaký „nález, kterým se prolomí do národního práva České republiky“.

Nechci zpochybňovat samotnou myšlenku přezkumu Lisabonské smlouvy. Současné přešlapování okolo smlouvy však zoufale navazuje na zbytečné „polemiky“ týkající se euroústavy. Zase nás ochránci národní suverenity varují před nebezpečími přicházejícími z Unie. Když však mají blíže vysvětlit, v čem ta nebezpečí spočívají, tápou.

Janu Zahradilovi bych připomněl, že se evropské právo „vlamuje“ do právních řádů členských států již několik desítek let a listina na tom změnila pramálo. Naopak, listina v sobě obsahuje ustanovení, která mají vliv evropského práva na národní ústavy omezit. Například požadavek, aby v případě, že bude standard ochrany základních práv na evropské úrovni nižší než ten, který zajišťuje ústava některého členského státu, nemohl evropský standard převážit. Na to se odvolal například španělský Ústavní soud, když v roce 2004 přezkoumával soulad euroústavy (jíž byla listina součástí) se španělskou ústavou.

Nejsem přitom zastáncem listiny a nelíbí se mi způsob, jakým evropští politici přetavili euroústavu v dokument, o němž nechtějí nechat hlasovat své občany. Debata o „problémech“, které v Lisabonské smlouvě spatřují někteří naši politici, však odvádí pozornost od problémů skutečných. Mnohé z toho, co kritikům na Unii vadí, totiž tvoří její samotnou podstatu. Do Unie Česká republika vstoupila zcela dobrovolně, na základě souhlasu více než tří čtvrtin voličů. Odpor některých českých politiků k omezení státní suverenity a nutnosti respektovat společná pravidla může ve skutečnosti znamenat jejich nechť k omezení svévole, se kterou mohli dříve v našich poměrech panovat.

Myslím, že problém, který s Unii někteří politici mají, leží jinde. Často nejsou schopni srozumitelně formulovat, o co České republice v Unii vlastně jde. Namísto toho se zaklínají prázdnými pojmy. Podle Jana Zahradila je monopol v oblasti pracovního práva „prostě výrazem suverenity státu, který k jednotlivé zemi prostě patří“. Skutečně? Co to ta suverenity vlastně je? A je špatně, aby Unie rozhodovala o podmínkách, za kterých musí každý členský stát přijmout pracovníky z jiné členské země? Není to naopak Česká republika a její občané, kdo na společných pravidlech vydělá?

Jsem zvědavý, jaké argumenty předloží Ústavnímu soudu navrhovatelé přezkumu. Domnívám se však, že by svoji energii měli napřít jinam než k hledání abstraktních problémů, které ve skutečnosti neexistují. Třeba k tomu, jak z možnosti spolurozhodovat se šestadvaceti státy vylézt co nejvíce - jak pro nás, tak pro Unii jako celek.